

OŽGAVIENĖS Žemaitiu kaima moziejou TELŠIŪS

Donata KAZLAUSKIENĖ

*Loretos Norvaišienės nuotraukose –
šventės akimirkos*

Sočiais ir riebiais valgiais, šventišku šurmuliu, šėliojimais, linksmomis dainomis, trunkiais šokiais ir skambia muzika šiemet vasario 19 d. telšiškiai vijo žiemą lauk iš kiemo. Šimtai persirengėlių ir žiūrovų (jų suskaičiuota daugiau negu 1 700!) tą dieną buvo sugužėję į Žemaičių muziejaus „Alka“ Žemaičių kaimo muziejų švęsti Užgavėnių, kurias muziejininkai organizavo kartu su Telšių kultūros centro darbuotojais.

„Dėdelis džiaugsmos, ka Tamstas mumis aplonkiet pasicekavitė, kãp žemaitė senās čiesās liõb ožgavietė. Lai bũn tuos kelės valondas šindėin vēinē joukā ěr žaidēmā!“ – raginimu linksmintis šventę pradėjo jos vedėjai – Žemaičių muziejaus „Alka“ renginių organizatorė-educatorė Rima Servienė ir

(Nukelta į 64 p.)

Žemaičių kultūros draugijos Telšių pavieto pirminkas Andrius Dacius.

Susirinkusius džiugino specialiai šiai šventei parengta kultūrinė programa ir išskirtinė kaukių (žemaitiškai – ličīnu) paroda „Nuo Užgavėnių iki Užgavėnių“, kurios autorius – dailininkas Saulius Tamulis. Jis, prieš trisdešimt penkerius metus sumanęs kurti Užgavėnių kaukes, tai daryti pradėjo naudodamas „papjė mašė“ techniką. Po surengtų pirmųjų sėkmingų Užgavėnių kaukių parodų jis jas ėmė kurti iš medžio. Iki dabar tų kaukių jau yra sukaupęs daugiau negu penkis šimtus. Renka ir saugo jas tikslingai, kad išpildytų savo svajonę – įkurtų Šiauliuose Užgavėnių kaukių muziejų.

Šiomet Žemaičių muziejaus „Alka“ Žemaičių kaimo muziejaus jaujoje surengta S. Tamulio Užgavėnių kaukių paroda veiks iki pavasario.

Užgavėnių šventėje linksmino ne tik Telšių kultūros centro ir Žemaičių muziejaus „Alka“ persirengėliai, bet ir žemaitiškomis kaukėmis pasipuošę Vembūtų kaimo bendruomenės, Telšių jaunimo centro žmonės, Ryškėnų damos ir net kompanija iš Vėžaičių. Sužinoti savo ateitį visus, tą dieną sugužėjusius į muziejų po atviru dangumi, ragino iš-

ringa, savo išmone stebinusi būrėja. Tėvai su vaikais rungėsi estafetėse, suposi aukštai, aukštai, kad tik greičiau prišauktų pavasarį. Šventės metu buvo renkamos puikiausios persirengėlių kaukės, nugalėtojai apdovanojami išskirtiniais medaliais. Na o kokia Užgavėnių šventė be vaišių?! Visi jos dalyviai buvo pakviesti paragauti šuipinio, blynų, plovo ir paskanauti arbatos. Pašėlioti pasipuošus Užgavėnių kaukėmis galėjo ir tie, kas iš namų atėjo be jų. Tuo pasirūpino Žemaičių kaimo muziejaus kolektyvas, šventės metu pasiūlęs įsigyti jo sukurtų kaukių.

Muzikinę programą susirinkusiesiems padovanojo Telšių kultūros centro folkloro ansamblis „Spigėns“ (vad. Diana Bomblauskienė), Rietavo savivaldybės kultūros centro Tverų filialo folkloro ansamblis „Kermušie“ (vad. Arūnas Gedmantas), Ryškėnų kultūros centro senjorių šokių grupė „Raskila“ (vad. Vitalija Žalgevičienė), Varnių kultūros centro tradicinės muzikos grupė „Vo kãp“ (vad. Arūnas Gedmantas). Visi linksmynosi taip, kad iš po padų net dulkės rūko. Muzikantai griežė išsijuosę. Skambėjo dainos, vienas šokis keitė kitą. Buvo išsamiai papasakota ir apie žemaitiškų Užgavėnių tradicijas. Jų dvasią stengėsi perteikti įvairiais tokių švenčių tradiciniais veikėjais – daktarais, raganomis, vestuvininiais, meškomis, gervėmis, ožiais, velniais, giltinėmis, arkliams ir kitais vienas už kitą gražesniais ir baisesniais personažais – persirengę patys šventės dalyviai.

O kokios Užgavėnės be Lašininio ir Kanapinio kovų! Savo stiprybę šiedu aiškino stengdamiesi

(Nukelta į 66 p.)

kits kitam kuo smarkiau užvožti. Vienas – lašinių paltimi, kitas – žuvies galva. Sulaukęs smarkaus palaikymo, pergalę išplėšė Kanapis, mat Lašininiui pro šoną ėmė riebalai tekėti... Džiaugsmui ribų nebuvo: užsiliepsnojo Morė, pasigirdo žemaitiška skanduotė „Žėima, žėima, biek eš kėima!“, pavasaris žiemą įveikė, šviesos ir šilumos į sielą įsileidome, visu blogiu atsikratėme, Morės galybę sudeginome, kad ir toliau linksmai, sveikai bei puikiai gyventume.

